

ným závazkům vyrovnacího dlužníka souhlasí odvolací soud s napadeným rozsudkem. Soudní vyrovnání zrušuje ve svých mezích závazek akceptanta. Platí tedy vyrovnání proti všem směnečným věřitelům akceptanta; to platí, i kdyby trasant postihem zaplatil celý směnečný dluh (sr. Staub 11. vydání k čl. 82, pozn. 20, a Jaeger: konkursní řád sv. 2 pozn. 17 a 18).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že se právní účinky vyrovnání vztahují i na směnečné věřitele, neboť ustanovení § 53 vyr. ř. v tomto směru nerozeznává. Nejde tu ovšem o námitku ze směnečného práva samého, jde však o námitku příslušející směnečnému dlužníku podle § 53 vyr. ř. proti každému věřiteli, tedy i proti žalobci (§ 87 směn. zák.). Jak dovolatel připouští, nastala splatnost první vyrovnací splátky teprve po vynesení rozsudku první stolice; ve smyslu § 406 c. ř. s. nemohlo se proto státi odsouzení žalovaného k zaplacení této splátky.

Čís. 10387.

Zrušení spoluvlastnictví (§ 830 obč. zák.) nelze se domáhati určovací žalobou (§ 228 c. ř. s.). Nestačí proto žalobní návrh, že žalobce jest oprávněn žádati proti žalovanému zrušení spoluvlastnictví nemovitosti soudní dražbou.

Předpisem § 352 ex. ř. nebyla stanovena výjimka ze všeobecné zásady, že určovací žaloba podle § 228 c. ř. s. nemůže ve věci samé vésti k exekučnímu titulu.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1930, Rv II 720/30).

Žaloba, by bylo uznáno právem, že žalobce jest oprávněn žádati soudní dražbou proti žalovaným zrušení spoluvlastnictví k nemovitosti, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobou, o niž tu jde, domáhá se žalobce rozsudku, že má proti žalované straně právo žádati zrušení spoluvlastnictví k nemovitosti soudní dražbou, a jest tato žaloba, která za řízení nedoznala změny, podkladem soudního rozhodnutí. Tato žaloba jest žalobou určovací ve smyslu § 228 c. ř. s. a bylo by jí lze vyhověti jen, kdyby byly splněny zákonné podmínky určovací žaloby. Tomu tak není. Žalobce nemá právní zájem na tom, by bylo co nejdříve na jisto postaveno soudním rozhodnutím, že má právo žádati zrušení spoluvlastnictví, an žalobce může žalovati o plnění, a žaloba o zjištění jest vyloučena zásadně všude tam, kde lze ihned žalovati o plnění. Ježto se žalobce nedomáhá rozsudku, by bylo uznáno právem, že se společenství zrušuje a se povoluje, by společná věc byla soudní dražbou prodána, a na druhé straně jest i bez námitek přihlížeti k tomu, že zákonné předpoklady určovací

vací žaloby nejsou splněny, bylo odvolání vyhověno (viz sb. n. s. čís. 9290) a byl napadený rozsudek změněn jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce napadá dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. právní názor odvolacího soudu, že v souzeném případě byla podána určovací žaloba bez zákonných podmínek § 228 c. ř. s. Dovolatel není v právu. Jest řešiti otázky, zda žalobní návrh, jak byl učiněn, jest jen návrhem určovacím, pakli ano, zda jsou tu zákonné podmínky § 228 c. ř. s. a zda i určovací rozsudek stačí při žalobě podle §§ 830 a 843 c. ř. s. k tomu, by mohl býti exekučním titulem podle § 352 ex. ř. Všechny tyto otázky jest řešiti jen podle práva formálního, nikoli hmotného. Žalobce navrhuje rozsudek, že jest oprávněn žádati proti žalovaným zrušení spoluvlastnictví nemovitosti soudní dražbou. Nemůže o tom býti pochybnosti, že tento žalobní návrh odpovídá jen žalobě určovací podle § 228 c. ř. s. a neprávem tvrdí dovolatel, že jest to žaloba o plnění. Právní ochrana, které se žalobce domáhá, vyčerpává se tím, že soud má najisto postavití jeho právo, žádati zrušení spoluvlastnictví soudní dražbou, ale nečelí k tomu, by z tohoto práva pro žalobce vyplývající nárok na určité plnění, ať pozitivního nebo negativního obsahu, nárok, by bylo něco plněno, vykonáno, opomenuto nebo trpěno, byl na žalovaných vynucen. Žaloba o určení jest zásadně vyloučena tam, kde jest možná žaloba o plnění, leč že by měl žalobce pro takový mimořádný a zásadám procesní hospodárnosti se přičící postup zvláštní prokázané důvody. K splnění těchto předpokladů jest hleděti z úřadu, a to i v řízení opravném, protože na tom závisí nárok na právní ochranu (sr. rozh. čís. 6040 sb. n. s. a j.). Žalobce ani netvrdil, že má právní zájem na bezodkladném určení svého práva. To vyložil již odvolací soud v podstatě správně: Není to jen slovní hříčka, jak míní dovolatel, žádá-li žalující strana rozsudek, že jest oprávněna žádati zrušení spoluvlastnictví soudní dražbou, nebo žádá-li rozsudkový výrok, že se spoluvlastnictví s odporujícími společníky zrušuje, nebo že se povoluje rozdělení společné věci soudní dražbou, neboť v prvním případě jde o výrok jen určovací, v druhém případě o výrok na určitý výkon. Jde sice o formu, ale tato forma jest podle formálního práva rozhodná a má své právní důsledky, jakž bude ihned vyloženo. Dovolatel totiž uvádí dále, že na tom nezáleží, zda jde o žalobu určovací, či o žalobu o plnění, protože se žalobní nárok v obou případech, jak praví § 352 ex. ř., týká toho, by společná nemovitost byla k vůli rozdělení soudní dražbou prodána, že jej tedy lze podle § 352 ex. ř. provést a že se v praxi podle takových rozsudků exekuce soudní dražbou vždy povoluje. S dovolatelem nelze souhlasiti. Není rozhodné, zda se v praxi povoluje exekuce podle § 352 ex. ř. i podle rozsudku, jak jej žalobce žádá, nýbrž rozhodné jest jen, zda zákon dovoluje, by byla podle určovacího rozsudku povolena exekuce. Ani v nauce, ani v judikatuře není o tom sporu, že určovací rozsudek, jímž bylo jen najisto postaveno, že tu jest nebo není právní

poměr nebo právo, nemůže býti titulem exekučním (nehledíc k výroku o útratách), protože neobsahuje příkaz druhé straně a neodpovídá předpisu § 7 ex. ř. o předmětu, způsobu, rozsahu a o době dlužného plnění neb opomenutí. Právě-li tedy § 352 ex. ř. — což bývá hlavním důvodem zastanců opačného mínění — že »týká-li se nárok toho, by byla společná nemovitost k vůli rozdělení soudní dražbou prodána, má býti k provedení tohoto nároku použito ustanovení §§ 272 až 280 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák.«, může míti zákon na mysli jen nárok z určitého právního poměru nebo práva pro žalující stranu (současně i pro žalovanou stranu, ježto jde o *judicium duplex* — rozh. čís. 1500 sb. n. s.) vplynuvší a exekučním titulem přiznaný, tedy právě jen o nějaký exekuční titul (§ 1 ex. ř.), jímž rozsudek určovací není. V právu nemohou býti rozpory a proto nemohl a nechtěl předpis § 352 ex. ř. ustanoviti výjimku ze všeobecné zásady, že určovací žaloba podle § 228 c. ř. s. nemůže vésti k exekučnímu titulu ve věci samé. Jest zajisté i v zájmu žalující strany, by rozsudek o žalobě na rozdělení byl exekučním titulem, který by bylo lze bezpečně exekucí provést. Občanský zákon vyhrazuje v § 830 obč. zák. každému podílníkovi právo žádati zpravidla zrušení společenství, není-li to v nevčas nebo na újmu ostatních. To jest předpis práva hmotného, ale jakým způsobem jest o to žádati, neustanovuje právo hmotné, nýbrž procesní. I z nauky, pokud se touto otázkou obírá, lze vyvoditi, že nestačí prostý rozsudek určovací o jsoucnosti práva. Randa »Právo vlastnické« (1917) str. 88 uvádí, že žalobní žádání směřuje k tomu, že spoluvlastnictví má býti zrušeno veřejnou dražbou a že výtěžek má býti rozdělen mezi podílníky podle jejich ideálních podílů. Stubenrauch (1902) st. 1023 k § 830 uvádí, že dílčí žaloba má obsahovati žádost, že má býti děleno a podle poměru kterých podílů má býti děleno, že rozsudek má vysloviti, že má býti děleno, jak veliké jsou ideální podíly jednotlivých podílníků a zda dělení se má státi hmotně či dražbou. Ehrenzweig II/1 str. 573—574 praví, že žalobní prosba směřuje (ne snad jen ke zrušení společenství, nýbrž) k rozdělení naturálnímu nebo civilnímu. Mayr Sachenrecht str. 384 praví, že žalobou musí býti žádáno nikoliv jen zrušení společenství, nýbrž i naturální nebo civilní rozdělení. Neumann (1929) k § 352 ex. ř. str. 1094 mluví o exekučním titulu, který zní na rozdělení společné nemovitosti soudní dražbou a o vynucení nároku na dražbu společné nemovitosti k vůli roztřídění; a k § 351 ex. ř. uvádí, že rozsudek musí vysloviti, jak veliké jsou ideální podíly, dále, že má býti děleno, a při nemovitosti, zda má býti dělení hmotné či dražbou. Heller-Trenkwalder »Exekutionsordnung in ihrer praktischen Anwendug« (1912) uvádí ke vzorci 443 pozn. 3, že rozsudek, který byl vydán ve sporu o rozdělení, má vysloviti, jak veliké jsou podíly jednotlivých podílníků a že se povoluje naturální dělení, nebo (při vzorci 444 pozn. 2) soudní dražba. Dovolatel poukazuje k judikatuře nejvyššího soudu v rozhodnutích čís. 1404, 2520, 5165 a 7391 sb. n. s. První dvě rozhodnutí netýkají se této otázky. Druhá dvě rozhodnutí ovšem vyslovují názor, jež dovolatel hájí, pokládající za postačitelý rozsudkový nále, že žalobci přísluší proti žalované straně

právo na zrušení spoluvlastnictví soudní dražbou. Ale tato judikatura se neujala, neboť v pozdějších rozhodnutích čís. 8556 a 9290 sb. n. s. vysloveny jsou zásady v souzeném případě hájené. V rozhodnutí čís. 9290 se také odkazuje na rozhodnutí čís. 8556 a podotýká se k rozhodnutím čís. 5165 a 7391, že názor tam hájený není ustálen. Ve smyslu nynějšího rozhodnutí jest celá řada rozhodnutí novějších a neuveřejněných (ná př. R II 244/27, Rv I 900/27, Rv II 88/28, Rv II 137/29 a Rv I 1767/29), takže tuto judikaturu jest pokládati již za ustálenou.

Čís. 10388.

Okolnost, že nemanželské dítě bylo s to, by se samo vyživovalo, nevylučuje, by vyživovací povinnost otcova opět neobživla, stalo-li by se dítě napotom neschopným k výdělečné činnosti. Nestačí však, že dítě jest přechodně bez místa.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1930, R I 876/30).

Nemanželský otec platil vyživovací příspěvky na syna až do jeho osmnáctého roku, kdy se nemanželský syn vyučil cukrářství. Návrhu poručníka, by nemanželský otec byl i nadále přidržen platiti vyživovací příspěvky, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Zaopatření dítěte jest rozuměti tak, by nemanželskému dítěti bylo umožněno, by si samo vydělávalo chléb. Vyživovací povinnost končí, právě tak jako u manželských dětí, jakmile se může nemanželské dítě samo vyživovati. Způsobilst se vyživovati jest posuzovati relativně, t. j. podle poměrů dítěte a nemanželského otce povinného výživou. Nezletilec jest 18 roků stár, vyučil se cukrářskému řemeslu a jest zdrav a schopen výdělku. Tento stav odpovídá hranici vyživovací povinnosti nemanželského otce. Rozlišování mezi možností výdělku a způsobilst k samostatné výživě, jak rozlišuje poručník, není směrodatné, ježto se platební povinnost otcova nevztahuje i na pojištění proti přechodné nezaměstnanosti. Otec učinil tím, že platil výživné až do doby, kdy se syn vyučil cukrářství, vše, co nezletilec od něho, rolníka, může požadovati, tím spíše, an nemanželský otec jest ženat a má schůtralou a zadluženou usedlost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

U dětí mimo manželství zrozených končí vyživovací povinnost (§ 166 obč. zák.) právě tak jako u dětí manželských (§ 141 obč. zák.), jakmile se děti mohou samy vyživovati. Nezletilec vyučil se cukrářství v říjnu 1929, byl již jako cukrářský pomocník opětovně zaměstnán, jest tedy schopen, by se sám vyživoval. Tím skončila vyživovací povinnost otcova. To ovšem nevylučuje, by tato vyživovací povinnost zase neobživla, kdyby se stal nezletilý neschopným k výdělečné činnosti, ale o to nejde v pro-